

Uchwała Nr LV/433/10
Rady Miejskiej w Strzelcach Opolskich
z dnia 10 listopada 2010 r.

w sprawie Gminnego Programu Przeciwdziałaniu Przemocy w Rodzinie i
Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.

Na podstawie art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493, z 2009 r. Nr 206, poz. 1589, z 2010 r. Nr 28, poz. 146 oraz Nr 125, poz. 842) w związku z art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591, z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271, Nr 214, poz. 1806, z 2003 r. Nr 80, poz. 717, Nr 162, poz. 1568, z 2004 r. Nr 102, poz. 1055, Nr 116, poz. 1203, Nr 167, poz. 1759, z 2005r. Nr 172, poz. 1441, Nr 175, poz. 1457, z 2006 r. Nr 17, poz. 128, Nr 181, poz. 1337, z 2007 r. Nr 48, poz. 327, Nr 138, poz. 974, Nr 173, poz. 1218, z 2008 r. Nr 180, poz. 1111, Nr 223, poz. 1458, z 2009 r. Nr 52, poz. 420, Nr 157, poz. 1241, z 2010 r. Nr 28, poz.142 oraz poz. 146) Rada Miejska w Strzelcach Opolskich uchwała, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Strzelce Opolskie, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Strzelec Opolskich.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

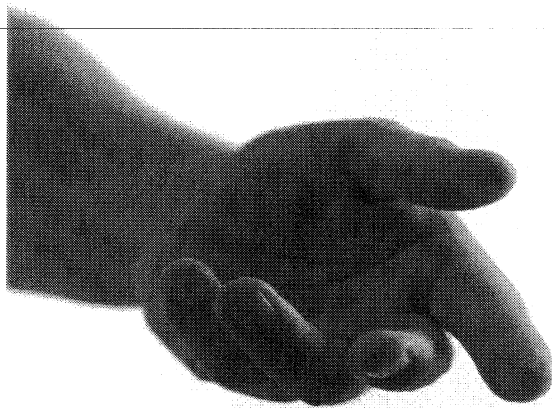
PRZEWODNICZĄCA RADY

Teresa Smoleń
Teresa Smoleń

Załącznik do Uchwały Nr LV/433/10
Rady Miejskiej w Strzelcach Opolskich
z dnia 10 listopada 2010 r.

**Gminny Program Przeciwdziałania
Przemocy w Rodzinie
i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie
na lata 2010 - 2015**

I. WSTĘP

Rodzina jest niepowtarzalnym środowiskiem kształtującym osobowość, poglądy, styl życia oraz system norm i wartości. Jednak nie ma kraju czy społeczności, w której nie występuje przemoc. Jest obecna w domach, szkołach, w pracy i instytucjach oraz mediach. Jest problemem, który zagraża życiu, zdrowiu i poczuciu komfortu psychicznego.

Przemoc w rodzinie to zamierzone, wykorzystujące przewagę sił, działanie przeciw członkowi rodziny, naruszające prawa i dobra osobiste, powodujące cierpienie i szkody. Działanie to naraża osoby dotknięte przemocą na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, narusza godność, nietykalność cielesną, wolność - w tym seksualną, powoduje szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołuje cierpienie i krzywdy moralne.

Wyróżnić można następujące formy przemocy:

- **przemoc fizyczna** – popychania, odpychanie, obezwładnianie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką i pięściami, bicie przedmiotami, ciskanie w kogoś przedmiotami, parzenie, palenie substancjami żrącymi, użycie broni, nieudzielenie koniecznej pomocy, itp.
- **przemoc psychiczna** – wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów, zainteresowań, stała krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolacja społeczna (kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi ludźmi), domaganie się posłuszeństwa, ograniczanie snu i pożywienia, degradacja werbalna (wzywanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie), stosowanie gróźb, itp.,
- **przemoc seksualna** – wymuszanie pożycia seksualnego i praktyk seksualnych, demonstrowanie zazdrości, krytyka zachowań seksualnych i inne,
- **przemoc ekonomiczna** – odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, niezaspokajanie podstawowych potrzeb materialnych rodziny, itp.

Podstawowym aktem prawnym, regulującym zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zasady postępowania wobec osób dotkniętych przemocą w rodzinie jest ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 r. (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.).

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie to dokument, którego zadaniem jest wprowadzenie w życie działań mających na celu udzielanie pomocy ofiarom przemocy rodzinnej, podejmowanie odpowiednich działań wobec sprawców przemocy oraz zwrócenie uwagi społeczności lokalnej na zjawisko przemocy w rodzinie.

Program wyznacza główne kierunki działania Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w celu skutecznego reagowania na to zjawisko.

Potrzeba opracowania takiego dokumentu dla Gminy Strzelce Opolskie wynika nie tylko z przesłanek formalnych (ustawa o pomocy społecznej oraz ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, które nakładają na Gminę obowiązek opracowania i realizowania Programu), ale również z odczuwalnych, negatywnych zjawisk społecznych na terenie Gminy.

Na terenie gminy Strzelce Opolskie przemoc w rodzinie występuje w rodzinach o różnym statusie społecznym, często łączy się z problemem nadużywania alkoholu, niskimi dochodami. Przemoc domowa rodzi konsekwencje niezmiernie głębokie i szkodliwe, może być skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie. Zjawisko przemocy nie jest jednoznaczne. Ofiarami przemocy są na ogół kobiety i dzieci, rzadko mężczyźni. Ofiara jest zazwyczaj słabsza, a sprawca silniejszy. Zgodnie z art. 207§ 1 Kodeksu Karnego, przemoc w rodzinie jest przestępstwem.

Program skierowany jest do:

- 1) ofiar przemocy w rodzinie, w tym dzieci, współmałżonków lub partnerów, osób starszych, niepełnosprawnych
- 2) sprawców przemocy w rodzinie,
- 3) świadków przemocy w rodzinie.

II. ISTOTA I ZAKRES PROGRAMU

1. Program będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

- Ustawa z dnia 29.07.2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005r. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009r. Nr 175, poz. 1362 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 26.10.1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. Nr 70, poz. 473 późn. zm.)
- Kodeks Karny
- Kodeks rodzinny i opiekuńczy

a) Program jest skorelowany z następującymi Programami:

- Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Strzelce Opolskie
- Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii

2. Informacje ogólne

Podstawową grupą społeczną pełniącą niezwykle istotną funkcję jest rodzina. To rodzina określa cele i wartości, do których dążą dzieci, a także wywiera istotny wpływ na zachowanie się jednostek zarówno wewnątrz jak i na zewnątrz rodziny. Rodzina, jako wspólnota rodziców, dzieci i krewnych, stanowi pierwsze i podstawowe miejsce doświadczenia współżycia z ludźmi.

W domu powinniśmy się czuć bezpiecznie. Dom ma być miejscem, w którym jesteśmy kochani, chronieni, gdzie odzyskujemy siły po dniu pracy lub nauki. Jednak dla wielu ludzi dom nie jest spokojną przystanią, jest niebezpiecznym miejscem, gdzie regularnie doznają cierpień fizycznych i emocjonalnych, gdzie są również wykorzystywani seksualnie.

Przemoc najczęściej kojarzy się ludziom z biciem, popychaniem, kopaniem, zmuszaniem człowieka do upokarzających czynności, stosowaniem broni lub gwałtem. Przemocą jest także poniżanie człowieka, oczernianie go przed innymi, wyzywanie i rzucanie obelg, obrażanie jego poczucia własnej wartości, ograniczenie jego swobody w sposób przekraczający normy moralne i obyczajowe.

3. Skala i diagnoza zjawiska przemocy w gminie Strzelce Opolskie oraz posiadany potencjał w celu realizacji programu

Według prowadzonej statystyki przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Strzelcach Opolskich w roku 2009 w ramach „Niebieskiej Karty” z Komendy Powiatowej Policji w Strzelcach Opolskich wpłynęło 36 wniosków o podjęcie działań w rodzinach, gdzie wystąpiły znamiona przemocy. Natomiast do 30 września 2010r takich wniosków wpłynęło 27. Jedną z najczęstszych przyczyn przemocy domowej jest nadużywanie alkoholu przez sprawcę przemocy. Podkreślić należy, że z doświadczenia osób i organizacji zajmujących się przemocą domową wynika, iż statystyki nie oddają powagi problemu. Najczęściej ofiarami przemocy w rodzinie są dzieci, które z reguły nie potrafią same poprosić o pomoc. Również przepisy prawa nie do końca ułatwiają właściwe i skuteczne działanie instytucji i organizacji w walce z tym zjawiskiem.

Innymi ważnymi problemami Gminy Strzelce Opolskie związanymi z przeciwdziałaniem przemocy domowej są:

- brak bazy lokalowej i mieszkań chronionych,

- brak możliwości izolowania sprawców przemocy,
- brak współpracy z instytucjami zajmującymi się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie, zły przepływ informacji,
- długi okres rozstrzygania spraw w sądach,
- niska świadomość społeczna,
- funkcjonowanie stereotypów na temat przemocy.

Do chwili obecnej problemami związanymi z przemocą w rodzinie zajmowali się głównie pracownicy socjalni zatrudnieni w ośrodku pomocy społecznej, policjanci – dzielnicowi oraz członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Znowelizowana ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie rozszerza krąg osób zajmujących się problematyką przemocy o przedstawicieli oświaty, służby zdrowia oraz przedstawicieli organizacji pozarządowych. Ponadto nakłada na pracowników socjalnych dodatkowe zadania do wykonania poza godzinami pracy.

4. Zasady działania Programu

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w zakresie udzielania pomocy osobom dotkniętym przemocą, oddziaływania na osoby stosujące przemoc oraz podnoszenia świadomości społecznej na temat, przyczyn i skutków przemocy w rodzinie, oparty jest na zasadach:

- wzajemnej współpracy i współdziałania organów administracji publicznej, organizacji pozarządowych, środowisk i osób fizycznych uprawnionych lub zobowiązanych do inicjowania i realizacji zadań związanych pośrednio lub bezpośrednio z przeciwdziałaniem występowania przemocy i jej negatywnych następstwom,
- jawność działań organów administracji publicznej oraz podmiotów realizujących zadania publiczne w zakresie przeciwdziałania przemocy z poszanowaniem godności osoby,
- szczególnej ochrony dzieci, z zachowaniem ich praw do wychowania się w rodzinie, poprzez udzielanie rodzinie szczególnego wsparcia w dążeniu do poprawy jej funkcjonowania.

III. ZAŁOŻENIA SYSTEMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE

1. Założenia systemu:

- podstawowym zadaniem jest zatrzymanie przemocy oraz zapewnienie osobom doznającym przemocy bezpieczeństwa i profesjonalnej pomocy,
- rozwój oferty pomocowej dla rodzin uwikłanych w przemoc,
- podejmowanie wspólnych działań instytucji wobec problemu przemocy w rodzinie,
- stosowanie jednoznacznych przekazów, które mówią, że nikt nie ma prawa stosować przemocy wobec drugiego człowieka, że nie ma żadnego uzasadnienia ani usprawiedliwienia przemocy domowej,
- rozwój wiedzy, kompetencji, umiejętności reagowania wobec problemu przemocy i podnoszenie poziomu świadomości społecznej na temat problemu przemocy.

2. Zadania gminy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

Do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w tym:

- opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne, służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą,
- zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsca w ośrodkach wsparcia.

IV. CELE PROGRAMU

Cel główny:

Ograniczanie i zapobieganie występowaniu przemocy w rodzinie poprzez podnoszenie świadomości społecznej oraz ograniczanie zaburzeń życia społecznego związanych z występowaniem przemocy.

Cele szczegółowe i zadania działania programu

1. Zapobieganie występowania przemocy w rodzinie poprzez podnoszenie świadomości i wrażliwości mieszkańców Gminy wobec przemocy w rodzinie poprzez:

Adresaci: dzieci, młodzież, dorośli, rodziny, społeczność lokalna

Lp.	Zadanie	Działanie	Realizator lub koordynator
1.	Edukacja dzieci i młodzieży w zakresie psychologii konfliktów, sposobów radzenia sobie ze stresem, zajęcia pozaszkolne	- prowadzenie zajęć wychowawczych, - wspieranie różnych form spędzania czasu wolnego sprzyjających zachowaniom nieagresywnym	- placówki oświatowe, - świetlice socjoterapeutyczne
2.	Edukacja przedmałżeńska	- poradnictwo w zakresie radzenia sobie ze stresem, agresją i konfliktem	Kościół
3.	Wspieranie rozwoju nieagresywnych sposobów rozwiązywania konfliktów społecznych i rodzinnych	- promowanie mediacji, w tym mediacji rodzinnych - zajęcia wychowawcze dotyczące nieagresywnego rozwiązywania konfliktów	- OPS - punkt konsultacyjny - szkoły - Policja - Sąd

2. Zmniejszenie negatywnych następstw dla ofiar i świadków występowania przemocy w rodzinie.

Adresaci: osoby dotknięte przemocą, w szczególności ofiary i świadkowie

Lp.	Zadanie	Działanie	Realizator lub koordynator
1.	Udzielanie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą i pozostającym w rodzinie, w dotychczasowym miejscu zamieszkania lub pobytu	1. poradnictwo medyczne, psychologiczne, pedagogiczne, rodzinne, prawne i socjalne, 2. praca socjalna, 3. aktywizacja zawodowa, 4. interwencja kryzysowa, 5. realizacja systemu „Niebieskiej Karty”	- OPS, - służba zdrowia, - punkt konsultacyjny, - policja, - sądy, prokuratura, - pedagog szkolny - PCPR
2.	Ochrona przed dalszym krzywdzeniem przez sprawcę	1. odseparowanie sprawcy od ofiary, 2. zakaz kontaktowania się z osobą pokrzywdzoną	- policja, sądy, prokuratura

Lp.	Zadanie	Działanie	Realizator lub koordynator
3.	Udzielenie wsparcia osobom dotkniętym przemocą i zmuszonym do opuszczenia dotychczasowego miejsca zamieszkania, pobytu lub rodziny	<ol style="list-style-type: none"> 1. udzielanie bezpiecznego schronienia osobom dorosłym lub rodzinom dotkniętym przemocą, 2. udzielanie bezpiecznego schronienia dzieciom-ofiarom przemocy, 3. pomoc socjalna osobom dotkniętym przemocą 	-Urząd Miejski, - OPS, - organizacje pozarządowe, -policja, sądy, prokuratura, - PCPR
4.	Działania realizowane w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Wszystkie zadania z katalogu zadań wymienionych w GKRPA, które wiążą się z przeciwdziałaniem przemocy u osób uzależnionych lub współ-uzależnionych	- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

3. Zapobieganie stosowaniu przemocy w rodzinie.

Adresaci: sprawcy przemocy

Lp.	Zadanie	Działanie	Realizator lub koordynator
1.	Działania edukacyjne	<ol style="list-style-type: none"> 1. poradnictwo psychologiczne i pedagogiczne, 2. terapia, 3. programy w zakresie radzenia sobie ze stresem 	- punkt konsultacyjny, - wydział oświaty Urzędu Miejskiego, - OPS Centrum Psychoprofilaktyki (Poradnia Odwykowa)
2.	Oddziaływanie na społeczność lokalną celem włączenia ich do systemu monitorowania zjawisk związanych z występowaniem przemocy	1. wywiady środowiskowe w społecznościach szczególnie zagrożonych	- OPS, - Policja – dzielnicowi - kuratorzy

V. ZAGROŻENIA W REALIZACJI ZADAŃ PRZECIWDZIAŁAJĄCYCH PRZEMOCY W RODZINIE

1. Negatywne wzorce zachowań społecznych.
2. Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych rodzin.
3. Problemy alkoholowe członków rodzin.

4. Słaba kondycja ekonomiczna rodzin.
5. Nieumiejętność rozwiązywania konfliktów w rodzinach.
6. Brak świadomości dotyczących możliwości rozwiązywania swoich problemów za pomocą mediacji rodzinnych.
7. Brak specjalistów w zakresie mediacji rodzinnych.

VI. PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

1. Zmiana postaw społecznych wobec zjawiska przemocy w rodzinie.
2. Ograniczanie i spadek liczby przypadków przemocy w rodzinie.
3. Udzielanie profesjonalnej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie.
4. Usprawnienie systemu pomocy rodzinom dotkniętym przemocą.
5. Zwiększenie zaangażowania społeczności w sprawy przeciwdziałania przemocy.
6. Zbudowanie systemu działań w zakresie pomocy rodzinom i osobom dotkniętym przemocą.
7. Niwelowanie skutków zjawiska przemocy.
8. Zmniejszenie skali przemocy występujących w rodzinach.

VII. POWOŁANIE ZESPOŁU INTERDYSCYPLINARNEGO

Zespół interdyscyplinarny swoje działania skieruje przede wszystkim w stosunku do dzieci, osób starszych i niepełnosprawnych, a także do rodzin patologicznych dotkniętych uzależnieniem oraz w sytuacjach powtarzalności zjawiska przemocy.

Zgodnie z nowelizacją ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie gmina podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności w ramach pracy w zespole interdyscyplinarnym, który powołuje Burmistrz. Konieczność niesienia wspólnej, profesjonalnej i uzgodnionej pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie lub konkretnej osoby – ofiary wymaga wspólnego działania różnych służb. Każda z nich posiada własny zasób wiedzy o konkretnej ofierze przemocy lub dla wypełnienia swoich zadań musi go uzyskać od innych służb dlatego w skład zespołu interdyscyplinarnego wchodzi przedstawiciele:

- jednostek organizacyjnych pomocy społecznej,
- gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych,
- Policji,
- oświaty,
- ochrony zdrowia,

- kuratorzy sądowi i prokuratorzy.

Zadaniem zespołu interdyscyplinarnego jest integrowanie i koordynowanie działań przedstawicieli poszczególnych instytucji oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez:

- diagnozowanie przemocy na poziomie lokalnym,
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku – praca w środowisku,
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach udzielających pomocy osobom – ofiarom przemocy,
- dążenie do podnoszenia kwalifikacji osób mających w swojej pracy kontakt z ofiarami i sprawcami przemocy poprzez organizowanie szkoleń, warsztatów, itp.

1. Zasady pracy Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie – szczegółowy regulamin w załączniku Nr 1

Organizatorem spotkań będzie Przewodniczący Zespołu. Przewodniczący zespołu interdyscyplinarnego jest wybierany na pierwszym posiedzeniu zespołu wśród jego członków. Posiedzenia zespołu odbywają się w zależności od potrzeb, jednak nie rzadziej niż raz na trzy miesiące. Zespół interdyscyplinarny działa na podstawie porozumień zawartych pomiędzy Burmistrzem a w/w podmiotami. Zespół interdyscyplinarny może tworzyć grupy robocze w celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach na pisemny wniosek przedstawicieli poszczególnych instytucji lub przewodniczącego zespołu.

a) do zadań zespołu należy:

- wspieranie ofiar przemocy w rodzinie w przezwyciężeniu sytuacji kryzysowej oraz przerwanie cyklu przemocy, a także zapobieganie kolejnym aktom przemocy w rodzinie,
- monitorowanie sytuacji w rodzinach, w których dochodzi do przemocy w przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa, poinformowania o tym odpowiednich służb,
- przeprowadzanie diagnozy na temat skali zjawiska przemocy na terenie gminy oraz przekazywanie uzyskanych informacji do środowiska lokalnego,
- gromadzenie informacji oraz ich upowszechnianie na temat miejsc i osób uprawnionych do udzielania pomocy,

- dążenie do podnoszenia kwalifikacji osób mających w swojej pracy kontakt z ofiarami i sprawcami przemocy – organizowanie szkoleń, warsztatów, itp.

VIII. KOSZTY FUNKCJONOWANIA ZESPOŁU INTERDYSCYPLINARNEGO

1. obsługę organizacyjno-techniczną zespołu interdyscyplinarnego zapewnia Ośrodek Pomocy Społecznej zgodnie z art. 9a ust. 9 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, a są to: koszty administracyjno – biurowe (w tym zakup materiałów biurowych, koszty podróży służbowych, szkolenia członków zespołu, prowadzenie kampanii informacyjnej, koszty korespondencji itp.),
2. koszty zatrudnienia i wynagrodzenia specjalistów w punktach konsultacyjnych (np. psycholog, prawnik),
3. koszty dyżurów pracowników socjalnych,
4. koszty związane z zawarciem porozumień w sprawie umieszczania ofiar przemocy w specjalnych ośrodkach wsparcia (wg potrzeb).

IX. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

Realizację zadań wynikających z Programu koordynuje Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Strzelcach Opolskich we współpracy z Pełnomocnikiem Burmistrza ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Realizacja programu jest działaniem długofalowym, wymagającym stałego monitorowania i zaangażowania wszystkich realizatorów, ma także wieloletnią perspektywę i powinna przyczynić się do poprawy stanu bezpieczeństwa życia codziennego.

Bieżący nadzór nad realizacją programu sprawuje Burmistrz Strzelec Opolskich oraz podejmuje niezbędne działania zmierzające do osiągnięcia celów wyznaczonych w programie.

PRZEWODNICZĄCA RADY

Teresa Smojek

